

پیوست شماره (۱) دستورالعمل اصلاحی نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت و گوی دولت و بخش خصوصی

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ: ۱۴۰۴/۰۳/۱۹
عنوان موضوع	بررسی موضوع شکسته شدن کدهای ایسیک به اجزا کوچکتر	
مرجع طرح موضوع	کارگروه سرمایه گذاری و رفع موانع تولید استان - اداره کل صنعت، معدن و تجارت	
شرح موضوع	برای شکستن کدهای ISIC (طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی صنایع) به اجزای کوچک‌تر، این کدها معمولاً ساختاری سلسله‌مراتبی با حداکثر ۴ رقم دارند: ۲ رقم اول (بخش): (Section - گسترده‌ترین سطح، با کد حروف الفبا) مثلاً C برای صنایع تولیدی. ۲۰ رقم اول به همراه رقم سوم (گروه): (Division - سطح دوم (مثلاً ۱۰ برای تولید مواد غذایی). ۳۰ رقم کامل (گروه اصلی): (Group - سطح سوم (مثلاً ۱۰۱ برای فرآوری و نگهداری گوشت). ۴۰ رقم کامل (کلاس): (Class - جزئی‌ترین سطح، شامل فعالیت‌های بسیار خاص (مثلاً ۱۰۱۰ برای فرآوری گوشت). تجزیه مثال: کد ۴ رقمی ۱۰۱۰: 10: ۰: گروه (تولید مواد غذایی): 101: گروه اصلی (فرآوری گوشت): 1010: کلاس (عملیات کشتارگاه و بسته‌بندی گوشت) نکته: برای شکستن کدهای ۴ رقمی به اجزای عملیاتی (مانند ماشین‌آلات، مواد اولیه یا فرآیندهای خاص)، باید به اسناد تفسیری ISIC مانند راهنمای تفصیلی (UN مراجعه کرد ISIC. فقط طبقه‌بندی فعالیت‌هاست، نه فرآیندهای فنی. دلیل اصلی درخواست فعالان اقتصادی برای دقیق‌تر شدن کدهای ISIC، نبود شفافیت و تعدد آمارهای متناقض در وضعیت فعلی است. این موضوع باعث می‌شود کسب و کارها در تشخیص «کد دقیق» فعالیت خود سردرگم شوند و این سردرگمی مستقیماً به بی‌عدالتی در مالیات و گمراهی در سیاست‌گذاری منجر می‌شود. مشکل در ایران: چندگانگی و بی‌ربطی در حال حاضر، نهادهای مختلف در ایران (مانند سازمان امور مالیاتی، مرکز آمار و وزارت صنعت) هر کدام نسخه مجزایی از کدهای ISIC را دارند. این وضعیت باعث می‌شود ۰: داده‌ها متناقض باشند: کد ISIC ثبت شده در پروانه کسب با کد موجود در سیستم مالیاتی هماهنگ نیست عدم تطابق با واقعیت: بررسی‌ها نشان می‌دهد که کدهای ISIC اغلب با شماره ثبت واقعی شرکت‌ها مطابقت ندارد. نبود دسترسی عمومی: فعالان اقتصادی به راحتی نمی‌توانند کد دقیق فعالیت خود و پیامدهای مالیاتی آن را جستجو کنند چرا "اجزای کوچک‌تر" راه حل است؟ پیشنهاد «کوچک‌تر کردن کدها» در واقع به معنی افزایش جزئیات (Detail) و رفتن به سطوح پایین‌تر طبقه‌بندی (کدهای ۴ رقمی به جای ۲ رقمی) است. این کار سه مزیت حیاتی دارد: ۱. خروج از وضعیت "سایر موارد" (Other): در سیستم‌های فعلی، بسیاری از کسب و کارهای نوین (مثل استارت‌آپ‌ها یا فعالیت‌های آنلاین) مجبور به استفاده از کدهای عمومی «متفرقه» هستند. کدهای دقیق‌تر (مثل آنچه در ISIC Rev.5 دیده	

می شود (هویت واقعی آن‌ها را شفاف می کند

2. کاهش خطا و تفسیرهای شخصی: هرچه کدها کلی تر باشند، ممیز مالیاتی یا کارشناس ثبت نام مجبور است طبق برداشت شخصی تصمیم بگیرد. کدهای جزئی تر، قوانین شفاف و از پیش تعیین شده‌ای دارند

3. اتصال اطلاعات: (Interoperability) وقتی کدها دقیق و یکتا باشند، می توان بانک اطلاعاتی شرکت‌ها را به بانک مالیاتی و گمرک متصل کرد. این همان «شناسنامه یکپارچه اقتصادی» است که کارشناسان بر آن تأکید دارند. تصویر جهانی: حرکت به سمت کدهای جزئی تر این درخواست فقط مربوط به ایران نیست. سازمان ملل در جدیدترین نسخه (ISIC Rev.5) که در ژانویه ۲۰۲۴ منتشر شده، کدهای جدیدی برای اقتصاد دیجیتال (پلتفرم‌ها، ارزهای دیجیتال) و اقتصاد سبز (انرژی‌های تجدیدپذیر) اضافه کرده است تا کسب و کارهای امروزی دیگر در طبقه‌بندی‌های قدیمی و کلی جا نمانند.

۱. تهدید قابلیت مقایسه بین‌المللی

قابلیت مقایسه، اصلی ترین کارکرد ISIC است و تفکیک بیش از حد، آن را با خطر مواجه می کند. از دست رفتن هماهنگی: هدف اصلی ISIC، استانداردسازی برای مقایسه آمار در سطح جهانی است. وقتی یک کشور کدها را به اجزای ریزتر (مثلاً ۵ یا ۶ رقم) تقسیم می کند، خروجی آن کشور با کشوری که از همان سطح ۴ رقمی استاندارد استفاده می کند، قابل مقایسه مستقیم نیست.

همگرایی اجباری داده‌ها: برای برگرداندن داده‌های جزئی شده به حالت استاندارد برای گزارش به سازمان ملل، باید آن‌ها را مجدداً جمع زد (Aggregate) کرد. (در این فرآیند، جزئیات ارزشمندی از بین می رود و ممکن است خطاهای ناشی از دسته‌بندی اولیه نیز پنهان بماند.

۲. مشکلات عملی در آمارگیری و محرمانگی داده‌ها

جزئیات بیش از حد، فرآیند جمع‌آوری داده را با چالش‌های جدی مواجه می کند.

محرمانگی آمار: (Disclosure Control) اگر کدها آنقدر جزئی شوند که تعداد واحدهای تجاری در یک رسته به کمتر از حد مشخصی (مثلاً ۳ کارخانه) برسد، سازمان آمار موظف است برای محافظت از اسرار تجاری، آن داده را منتشر نکند. عملاً تفکیک زیاد، منجر به تولید داده‌های محرمانه و غیرقابل استفاده می شود.

بار پاسخگویی: (Respondent Burden) هرچه جزئیات بیشتر باشد، پرسشنامه‌ها تخصصی تر و تکمیل آن‌ها برای بنگاه‌های کوچک که چندین فعالیت ترکیبی دارند، دشوارتر و پرهزینه تر می شود.

ایرادات و مشکلات
مطروح

۳. چالش‌های ساختاری و هماهنگی مهم در ISIC ۵ این مورد به ویژه در آخرین بازنگری ISIC (نسخه ۵) بحرانی شده است. کمبود فضا : (Space Constraints) ساختار کدگذاری ISIC بر اساس ۴ رقم (و حداکثر ۹ رسته در هر گروه) طراحی شده است. در عمل، برای بخش‌های نوظهور مانند "اقتصاد دیجیتال" یا "کشاورزی تخصصی"، فضای کافی برای تعریف تمام زیرشاخه‌های مورد نیاز وجود ندارد و این سیستم به سرعت به سقف ظرفیت خود می‌رسد. ناهماهنگی با بازنگری‌های قدیمی: واحدهای آماری که بر اساس ISIC نسخه ۴ کدگذاری شده‌اند، لزوماً با کدهای جدید در نسخه ۵ تطابق مستقیم ندارند. این پدیده که "قطع سری زمانی (Time Series Break)" نامیده می‌شود، تحلیل روندهای بلندمدت اقتصادی را با مشکل مواجه می‌کند. ۴. پیش‌نیازهای زیرساختی تفکیک موفق کدها نیازمند زیرساخت‌های آماری سنگینی است که بسیاری از کشورها از آن بی‌بهره‌اند. "نیاز به" جدول تطابق : (Concordance Table) "برای جلوگیری از آشفتگی داده‌ها، باید جدول دقیقی طراحی شود که نشان دهد هر کد جزئی جدید، معادل کدام کد ۴ رقمی قدیمی است. "مستندسازی دقیق : (Metadata) بدون توضیحات شفاف درباره نحوه تعریف کدهای جدید، تفسیر داده‌ها توسط کاربران خارجی غیرممکن می‌شود و خطاهای تحلیلی رخ می‌دهد.	
جلسه کمیته شورای گفتگو دولت و بخش خصوصی روز سه شنبه مورخ ۲۰ خردادماه ۱۴۰۵ با حضور اکثریت اعضای محترم بخش خصوصی و دولتی در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی برگزار گردید. در ابتدا سرکارخانم محروقی معاونت محترم مجامع و شوراها اتاق بیان داشتند پیرو مصوبات کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید مصوبه ای به دبیرخانه شورای گفتگو ارجاع شد مبنی بر شکسته شدن کدهای ایسیک به اجزای کوچکتر پس از بررسی های صورت گرفته اطلاعاتی حاصل شد مبنی بر اینکه فعالین اقتصادی در حوزه مواد غذایی مثلاً فرآورده های شکلات هر کدام کدهای ایسیک جدا تعلق می گرفت. و این امر تولید کنندگان را دچار سردرگمی کرده بود سرکار خانم زهرائی نماینده محترم اداره صمت استان بیان داشتند مسئله ای که در بررسی های کارشناسی مشخص می شود متعاقباً برای متصدیان تولید، سردرگمی و دردسر ایجاد می کند چیزی که در خروجی هوای پاک و محیط زیست بیشتر نمود پیدا می کند اینست که تعدادی از کدهای آیسیک سازمان صمت نسبت به کدهای زیست محیطی خیلی کمتر است. ایشان افزودند: مثلاً اگر در حوزه بلوک های سیمانی جواز صادر گردد و این در زمینه به پیشرف بالای ۹۰٪ و صدور پروانه برسد آنگاه این محصول در محیط زیست منوط به دو محصول با شستشو یا بدون شستشو می گردد که هر کدام دارای کد ایسیک جداگانه می باشند و به تناسب آن در رده های زیست محیطی متفاوت قرار می گیرند. خانم زهرایی افزودند: پیشنهاد می گردد کدهای آیسیک ما با کدهای زیست محیطی منطبق شود به عنوان مثال شرکت پوشاک تن آوران پارت شیروان تولید پمپ هیدرولیک گوشواره ای دارد و کد ایسیک آن تراشکاری است. اگر این واحد کوچک مانند واحد تراشکاری بزرگ دیده شود در حالیکه برای این واحد بحث توسعه طولی مطرح نیست و این	جمع بندی جلسات کارشناسی به تاریخ

موضوع تضييع حقوق ذينفع است زیرا با واحد توليدي بزرگ مقايسه می شود و به این ترتيب باید کدهای صمت اصلاح شود . جناب آقای شریکیان نماینده محترم سازمان جهاد کشاورزی بیان داشتند در سازمان جهاد کشاورزی ما متولی تولید هستیم در عین حال زنجیره ارزش صنایع غذایی و تبدیلی و تکمیلی برای ما حائز اهمیت است به لحاظ قانونی موظفیم موارد را پیگیری کنیم یعنی در حقیقت در سازمان جهاد کشاورزی و مجموعه آن و افرادی که مستقل هستند مثل سازمان نظام مهندسی بخشی از تصدی های ما را در صدور مجوزها به عهده دارند اما در این حوزه علاوه بر تولید انتهای زنجیره را هم عهده دار هستیم در صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی صدور مجوز صورت می گیرد در تمام مراحل صدور ارگان های مرتبط مانند غذا و دارو و دامپزشکی و محیط زیست پاسخ استعلام را می دهند و بر اساس قوانین آنها وارد عمل می شویم در سازمان جهاد کشاورزی بیش از ۱۵۰۰ کد ایسیک داریم در صنایع مختلف دو مجوز در حوزه صنایع وجود دارد یکی مربوط به صمت و دیگری جهاد کشاورزی تعدادی از سردخانه تحت نظر جهاد کشاورزی هستند و تعدادی زیرمجموعه صمت و سرمایه گذار می تواند انتخاب کند اگر واحدی ملزومات بخواهد و زیر مجموعه سازمان جهاد کشاورزی باشد کد ایسیک صادر می گردد مثل تولید سبب برای سردخانه در قالب زنجیره تولید این اجازه صادر شده است با وزارت مطبوع کد ایسیک در سامانه سمد باز می کند و مجوز در قالب طرح توسعه صادر می گردد و در قالب زنجیره ارزش صورت می گیرد و صرفاً برای خودش تولید می کند و برای فروش نیست آن محصول و برای تسهیل در کار خودش تولید ملزومات را انجام می دهد و آن شخص می تواند پایانه صادراتی در آن مکان داشته باشد . جناب آقای هراتی نماینده محترم سازمان محیط زیست بیان داشتند محیط زیست متولی سلامت و حفظ محیط زندگی است و قوانین بر اساس هوای پاک تنظیم می شود. در دو حوزه یکی استقرار واحدهای تولیدی- صنعتی و خدماتی طبقه بندی می شوند و در هر گروه ۷ رده آلاینده را پیش بینی کرده اند بر اساس شدت آلاینده گی محل استقرار صنایع متفاوت است. ایشان افزودند: از سال ۱۴۰۴ سامانه ای ایجاد شد که استعلامات صنعت و معدن و محیط زیست صورت گیرد . نکته مهم اینکه در محیط زیست کدها کوچکتر می شود و دارای کدهای آیسیک بیشتری می باشند ولی به گونه ای نیست که ایجاد مانع گردد .	
-راهکار پیشنهادی کارشناسان معتقدند راه حل ایران، فقط تغییر کدها نیست، بلکه مدیریت متمرکز داده ها است. پیشنهاد مشخص این است که مرکز آمار ایران به همراه سازمان مالیاتی متولی واحد کدگذاری شوند تا همه دستگاه ها از یک نسخه واحد و شفاف استفاده کنند. -ارائه گزارش در خصوص بررسی موضوع شکسته شدن کدهای ایسیک به اجزا کوچکتر: با عنایت به بررسی صورت گرفته در خصوص تفاوت قابل توجه تعداد کدهای آیسیک زیر مجموعه وزارت صمت و کدهای استقرار سازمان محیط زیست (مرتبط با واحدهای تولیدی مذکور) محرز گردید که کدهای استقرار سازمان حفاظت و محیط زیست نسبت به کدهای آیسیک وزارت صنعت ، معدن و تجارت دو برابر می باشند و دلیل آن جزیی نگرى سازمان محیط زیست در نوع فرایند تولید ،نوع مواد اولیه مورد استفاده و حجم و گستردگی نوع فعالیت می باشد .این در حالی است که توجه به این موضوع در وزارت صمت با تعیین ظرفیت واحد سنجش می گردد. لذا به جهت سهولت در تعریف دقیق و جزیی نوع فعالیت واحد تولیدی که منطبق بر محصول تولیدی مشخص واحد تولیدی باشد مقرر گردید پیشنهاد شکسته شدن کدهای آیسیک و تقسیم آن به اجزای کوچکتر بر اساس نوع فرآیند ،حجم و گستردگی فعالیت در دستور کار قرار گیرد.	پیشنهادهات

	فهرست مستندات و مدارک پشتیبان
--	-------------------------------